

අස්ථාන ජාතකය

සද්ධර්ම වක්‍රවර්තීවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසද්දී එක් කලකිරුණු හික්ෂුවක් ඇරඹ දේශනා කළ සේක.

නිධාන කථාව :- මාගමක් ගැන සිතා කලකිරුණු ඒ හික්ෂුව ගෙන්වා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔහුගෙන් මහණ, ඔබ කලකිරුණේ සැබෑදැයි විචාරා සැබෑයයි කී කල්හි මහණ මාගම නම් අකෘතඥය, මිත්‍රද්‍රෝහීය විශ්වාසකළ නොහැකිය. පෙර නුවණැතියෙක් දිනපතා දහසක් දෙමින්ද මාගමක් පෝෂණය කරන්නට නොහැකි වූයේ එක් දිනක් දහස නොලැබූ මාගම විසින් බෙල්ලෙන් අල්වා බැහැර කරන ලද්දේද විය. එනිසා මෙසේ අකෘතඥවූ මාගමගේ වසඟයට නොයවයි අතීතය ගෙන හැර දැක්වූ සේක.

ජාතක කථාව :- පෙර බරණැස් නුවර බඹදත් රජු රාජ්‍යය කරන කල්හි ඒ රජුගේ බ්‍රහ්මදත්ත කුමාරයාත් බරණැස් සිටුවුගේ පුත්‍රයාත් එක්ව ක්‍රීඩා කොට මිත්‍ර වූහ. එකම ඇඳුරු කලයෙහි ශිල්ප හැදැරූහ. පිය රජු ඇවෑමෙන් කුමාරයා රාජ්‍යයෙහි පිහිටියේය. එකල බරණැස් නුවර එක් රූප ශෝභාසම්පන්න වෛශ්‍ය ස්ත්‍රියක් වූහ. සිටු පුත්‍රයා දිනපතා දහසක් දී වෛශ්‍යා ස්ත්‍රිය සමඟ අභිරමණය කරන්නේ සිටු තනතුර ලැබද ඇ අත් නොහළේය. හෙතෙම දවසට තුන්වරක් රාජොපස්ථානයට ගියේ ආපසු එනවිට බොහෝ රූ විය. හේ රජ ගෙයින් නික්ම ගෙට ගොස් නැවත ඒමට කල්තැති හෙයින් සේවකයන් යවා තනියම වෛශ්‍යා ස්ත්‍රියගේ ගෙට ඇතුළු විය.

වෛශ්‍යා ස්ත්‍රිය ඔහු දැක දහස ගෙනාවේදැයි ඇසීය. සොඳුරිය, අද මා රජ ගෙයින් පැමිණෙන විට ඇඳුරු වී තිබූන හෙයින් ගෙට නොගොස්ම මෙහි පැමිණියෙමි. හෙට එනවිට දෙදහසක් ගෙන එන්නෙමි යි සිටුවරයා කීය. එවිට වෛශ්‍යා ස්ත්‍රිය අද මොහුට අවසර දුනිමි නම් අන් දවසකුදු මෙසේ අවසර ගෙන දෙන්නට වන්නේය. අදම මොහුට අවසර නොදෙමියි සිතා මොහුට මෙතැන් සිට මා බැලීමට නොදෙව්! මොහු බෙල්ලෙන් අල්ලා බැහැර කොට දොර වසවියයි දාසීන්ට නියම කළේය. ඔවුහුද එසේ කළාහුය. සිටුතෙම එතැන් පටන් මාගමුන්ගේ අගුණ සිහි කරන්නේ කල කිරීමට පත්ව ගිහිව සිටීමෙන් කවර ප්‍රයෝජනදැයි සලකා රජුටද නොදන්නවා ගොස් පැවිදිව ධ්‍යාන අභිඥා උපදවා පලාඵල අනුබව කරමින් වනයෙහි විසීය. රජ තමන්ගේ යහළුවා නොදැක නුවර වැස්සන්ගෙන් අසා නගර ශෝභිතිය කළ දෙය දැන ගෙන්වා නුඹ එක් දවසක් දහසක් නොලැබ මාගේ යහළුවා බෙල්ලෙන් අල්ලා බැහැර කෙළේ සැබෑදැයි විචාළේය. ඇය සැබෑයයි කී කල්හි දුෂ්ට තැනැත්තිය! තී කෙසේ හෝ මාගේ මිත්‍රයා වහාම නොගෙනාවොත් තීගේ ජීවිතයද නැතැයි කීය.

රජුගේ ඒ කථාව අසා තැතිගත් නගර ශෝභිතිය ගෙයින් නික්ම රථයකින් ගොස් සිටුවු ගිය තැන සොයන්නේ ආරංචියෙන් දැන ඔහු වසන තැනට ගියාය. එහි ගොස් තවුසාණන්ට වැද ස්වාමිනි! මාගේ මෝඩකම නිසා මා කළ වරදට සමාවනු මැනවි. මාගේ ගෙයි ඇති සියලුම වස්තුව ඔබවහන්සේට දෙන්නෙමි. දැන් මා හා මේ රථයෙන් නුවරට යන්නට එන්නැයි කීහ. එවිට තවුසාණෝ තමන් නැවත නුවරට නොයන බව දක්වනුයේ සොඳුරිය! යම් කලෙක සියලු ගබ්ගාවෝ විල් මෙන් ශාන්ත වෙද්ද? කොවුලෝ සක්මෙන් සුදුපැහැ වෙතද? දඹගස්වල තල් ගෙඩි හට ගනීද එකල අපගේ නැවත එක්වීම වන්නේ යයි කීහ.

නැවතද ඕනොමෝ නුවරට යන්නට එන ලෙස ඉල්ලුවාය. එවිට නැවතද තවුසා නොයන බව දක්වනුයේ යම් කලෙක මදුරු දැලින් ශක්තිමත් නොසෙල්වෙන අට්ටාලයක් සාදන්නේද, දෙව් ලොවට යාමට හා අංවලින් ඉණිමඟක් කරන්නේද, මීයෝ හිණිමඟට නැග සඳ කන්තාහුද රාහු අසුරද විනාශ කරන්නාහුද, මැස්සෙක් රා කළයක් බී අගුරක වාසය කෙරෙහිද, කොටලුවෙක් බිඹු ඵලවත් තොල් ඇතිව යහපත් මුවක් ඇතිව නෘත්‍යගීතයෙහි දක්ෂවේද? කවුඩෝ මහමුණෝ එක්වසිට ඔවුනොවුන්ට ප්‍රියව කථා කෙරෙත්ද? කුඩා කුරුල්ලෙක් ගත්ධ මාදන පර්වතය තුඩින් ගෙන යයිද, එකල අපගේ නැවත එක් වීම වන්නේ යයි කීය. ඒ අසා නගර ශෝභනිය තවුසා ක්ෂමා කරවාගෙන නුවරට අවුත් ඒ සියල්ල රජුට දන්වා ජීවිතය ඉල්වා ගත්තිය. මේ ධර්මදේශනාව අසා සිටි කලකිරුණු හික්ෂුව සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියේය. එකල රජ ආනන්ද තෙරුන් විය. තවුසාණෝ බුදුරජාණන් වහන්සේය.